

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Bosanske železnice.

Kadar potujejo dunajski ministri v Budimpešto, takrat spreletava avstrijske narode strah, da se jim bo zopet puščalo...

Tudi te dni so dunajski ministri potovali v madjarsko stolno mesto, in sedaj se narodom oficiozno naznanja, da je avstrijska vlada v zadevi bosanskih železnic kapitulirala pred madjarsko požrešnostjo in velevažem gospodarski interes cele Cislitvanske neizmerno oškodovala.

Že celih trideset let zahteva cela cislitvanska trgovina in industrija, da naj se ustvari direktna železniška zveza z Dalmacijo in že četrto stoletja deluje na to, da bi se napravila zveza med Dunajem in Sarajevom, a vse to prizadevanje je bilo doslej zaman. Madjari tega ne pripuste, in ker so Madjari le dotlej patriotični in lojalni, dokler se zgodi vse po njihovi volji, v tem ko so Cislitvanci pravi osli v potrpežljivosti, se tudi vse tako zgodi, kakor zahtevajo Madjari. Okupaciji Bosne in Hercegovine so se Madjari z divjo silo upirali, odkar pa je izvršena, smatrajo ti deželi za svojo domeno. Gosp. Kallay upravlja ti deželi popolnoma po intencijah madjarske politike, ki velevala, da morajo vsa pota v Bosno voditi čez Ogrsko, in da sme Cislitvanska samo plačevati 65% vseh izdatkov, sicer pa ne sme imeti od okupiranih dežel niti najmanjše koristi.

In temu je res tako. Vse železnice so zgrajene tako, da služijo samo Madjarski. Dalmacija, kamor je šla pred okupacijo vsa trgovina iz Bosne in iz Hercegovine, je odtrgana od teh dežel in je gospodarsko propadla; Dalmacija ima krasne pristane, za mornarstvo izborna usposobljeno prebivalstvo, pa hira, hira in nazaduje, kakor morda nobena druga dežela v celi Evropi.

Sedaj je zopet prišlo vprašanje o bosanskih železnicah na dnevni red. Provročile so to politične razmere. Odkar so razkralja Milana spodili iz Srbije in je mej

Bolgarsko in Rumunijo nehalo nasprotje, sili vojna uprava na to, da se zgradi strategična železnica od Sarajeva v sandžak Novi Pazar, od koder bi se podaljšala do turške železnice, ki vodi v Solun. Madjari so bili takoj zavzeti za to, da se ta železnica zgradi, zahtevali so samo, da se mora zgraditi tudi proga Šamac-Doboj. Ta zahteva je umljiva. Če se namreč zgradi Šamac-Doboj in Sarajevo-Mitrovica, se ustvari nova proga svetovnega pomena, ki bo direktno vezala Budimpešto s Solunom, tako da mora vsa orientalska trgovina preiti v madjarske roke in bo Cislitvanska popolnoma v stran potisnjena.

Dunajska vlada je nasproti temu zahtevala, da se mora zgraditi proga Splet-Bugojno, da dobi Dalmacija direktno zvezo s Sarajevom, in da se mora zgraditi direktna zveza med Dalmacijo in Banjaluko. Na podaljšanje dolenskih železnic od Straže do Karlovca, na zvezo od naših državnih železnic z Bosno dunajska vlada še misli ni. Železnico čez Ture in Karavanke hoče pač zidati, ni jej pa prišlo na misel, kako kolosalnega gospodarskega pomena bi bilo, če bi ta železnica imela podaljšanje v Bosno in doli do Soluna.

Madjari so se skromnim zahtevam dunajske vlade z nečuveno brezobzirnostjo uprli. Unel se je pravi boj, in vse je kazalo, da nastane kriza. Zdaj so dunajski ministri potovali v Budimpešto. Narodi avstrijski so se tresli kakor vselej, kadar gredo avstrijski ministri v Pešto, in tresli so se vsi pravici, zakaj dunajska vlada je kapitulirala pred Madjari in jim vrgla v nenasitno žrelo najvažnejše gospodarske interese naše državne polovice.

Oficijozen komuniké naznanja, da se je v Pešti mej obema vladama doseglo popolno porazumljenje. Sklenilo se je, da je tekom treh let na bosanske deželne stroške zgraditi progo iz Sarajeva do turške meje v sandžaku Novi Pazar ter

stransko progo do srbske meje, kateri progi zahteva vojna uprava. Kadar se ti progi zgradi popolnoma, se zajedno poskrbi za zvezo bosanskih železnic z ogrskim in s cislitvanskim železniškim omrežjem namreč za zgradbo proge v Šamac, ki bo vezala Pešto s Solunom, in za zgradbo proge v Splet, način finansiranja pa se določi kasneje.

Klavrnejšega kompromisa že ni možno doseči. Tisti Körber, ki vedno stresa cele košare fraz o potrebi narodnogospodarskega napredka, o potrebi povzdigniti trgovino in industrije, je podpisal kompromis, ki pomeni žrtvovanje cislitvanskih narodnogospodarskih interesov na korist Madjarom. Körber, ki pri tej velevažni priliki zgradbe proge od Straže do Karlovca še omenil ni, je tudi popolnoma odnehal od zahteve, da se zgradi zveza med Dalmacijo in Banjaluko. Ta zveza bi bila najvažnejša, za to najkrajše bi bila vlada morali iti v boj, od te bi ne bila smela odnehati na noben način in za nobeno ceno in prav tej se je do cela odrekla. Zveza Splet-Bugojno bo, če tudi je jako važna, vendar največ samo lokalnega pomena, sicer pa iz vladnega jako skrivnostno in brez dvoma namenoma nejasno stiliziranega komunikeja ni razvideti, če še ta proga ne ostane na papirju, če nam sklenjeni kompromis glede te proge ne da samo obljubo na bodočnost.

Res, čuditi se je, da se ministrski predsednik Körber sploh upa s takim kompromisom na dan. Madjarom se zgradi direktna zveza od Pešte v Solun, Cislitvanska pa se pritisne v stran in povrh naj še plača 65% odstotkov vseh stroškov za progo Šamac-Sarajevo, s katero se cislitvanska trgovina silno oškoduje.

V Budimpešti sklenjeni kompromis v zadevi bosanskih železnic je pravi atentat

na gospodarske interese ne samo Dalmacije, nego sploh cele Cislitvanske. in zakrivil ga je tisti dr. Körber, ki dan na dan trobenta, da se morajo narodna vprašanja podrediti gospodarskim interesom. Körberjeva kapitulacija pred Madjari svedoči, kako se v nas vlade igrajo z gospodarskimi interesi, katerih se sploh spominjajo le tedaj, kadar se hočejo ob njih rešiti iz kake politične zadrege, svedoči pa, kako prokletstvo za gospodarstvo cislitvanskih narodov je sedanje državno-pravno razmerje med Cislitvansko in Ogrsko.

Državnozbornske volitve.

Dr. Šusteršič — na dan.

Kandidat za V. kurijo dr. Ivan Šusteršič naj se vender prikaže iz svojega brloga na beli dan! Stopi naj pred volilce in naj razvije svoj program. Radovedni smo zlasti slovenski trgovci na ta program.

Mnogo trgovcev.

* * *

S Štajerskega 7. oktobra.

Zaradi kandidata v peti kuriji se že pridno prepiramo. Temu prepiru bili bi se prav lahko izognili. Namesto, da so spodje na shodu zaupnikov v Celju postavili viteza Berkso kandidatom za skupino kmetskih občin, naj bi bili v četrti kuriji sprejeli kot kandidata dekana Žičkarja. Svet se vpraša, za kaj se je postavil graščak Berks, za kandidata kmetom, mož kateri nima za slovenskega kmeta prav nikake zasluge, kateri dosihdob ni hotel ali si ni upal priti med slovenske kmete volilce, pa ne dobi nobenega odgovora. Gospodje, kateri Berkso vsiljujejo in priporočajo, molče v svojih nagibih trdovratno. In vendar so ti nagibi dobro znani, če tudi gospodje v Celju drugače mislijo.

Gosp. Žičkar izrazil je sam željo, da bi raji v četrti kuriji kandidiral. To se na shodu v Celju ni uvaževalo, ampak se je

LISTEK.

Dragi pes.

Ruski spisal Anton Čehov.

Poročnik Dubov, ne več mlad vojak, in prostovoljec Knaps sta sedela skupaj ter pila.

— Prekrasen pes! — je govoril Dubov, kazoč Knapsu svojo psico Milko. — Izvanreden pes! Samo gobec poglejte! Koliko je samo gobec vreden! Da bi človek naletel na ljubitelja takih psov, da mi samo za gobec dvesto rubljev! Ne vernujete? E, potem pa ne razumete ničesar...

— Razumem, toda...

— To je setter, čistokrvni, angleški setter! Zasleduje, da je kar čudež, a čut... vonj! Moj Bog, kako voha! Li veste, koliko sem dal zanjo, ko je bila še mladičica? Sto rubljev. Diven pes! Potepuhek, Milka! Gadek, Milka! Pojdi semkaj, pojdi sem... psičica, draga moja...

Dubov je potegnil k sebi Milko ter jo poljubil mej ušesi. V očeh so se mu pojavile solze.

— Nikomur te ne dam... lepota moja... tolovajček jedini. Ali me ljubiš, Milka? Ljubiš? — No, ali mi ne greš stran! Je nakrat zaupil poročnik. — Blatne šape ima, in se ravno na obleko splenja. Da, Knaps, poldrug stotak sem dal za mladico! Pa je bilo tudi vredna! Samo za

jedno mi je žal: časa nimam za lov! Pes brez dela propada, izgublja svoj talent... Zato ga hočem prodati. Kupite ga, Knaps! Hvaležni mi boste vse svoje življenje. Ako imate le malo denarja, in ako ga hočete, popustim polovico... Vzemite ga za petdeset. Udarite!

— Ne, golobček... — je vzdahnil Knaps. — Če bi bila vaša Milka moškega spola, kupil bi jo morda, a tako...

— Milka ni moškega spola? — se začudi poročnik. — Knaps, kaj vam je? Milka ni moškega... spola? Ha, ha! Kaj pa je potem po vašem mnenju? Psica? Ha, ha!... Krasen dečko! Še psa ne razlikuje od psice!

— Govorite mi, kakor da sem slep ali pa otrok... se je razjezil Knaps. — Kajpada je psica!

— Prosim vas, morda še porečete, da sem jaz gospa! Ah, Knaps, Knaps! Saj ste vendar dovršili tehniko. Deset psov poseka... a vi, da ni moškega spola! Ha, ha!

— Oprostite, Mihajl Ivanovič toda vi... vi me smatrate naravnost budalom... To je razžaljenje!...

— No, ni potrebno, vrag vas vzemi! Pa ne kupujte!... Vam res ne more človek ničesar vbiti v glavo. Morda hočete tudi reči, da to ni rep, marveč noga... Ni potrebno! Hotel sem vam storiti samo uslugo. Vahramejev, konjaka!

Sluga je prinesel še konjaka. Prija-

telja sta si natočila vsak pol čašice ter se zamislila. Prešlo je v molku pol ure.

— Pa da bi bila tudi ženskega spola... je prekinil poročnik tihoto, gledaje čmerno v butiljko. — Krasna je! Za vas je še boljše. Izkoti vam mladičev, in vsak mladič vam prinese četrto stotaka... Vsakdo ga bode rad kupil od vas. Ne vem, zakaj vam tako ugajajo psi. Psice so tiso krat boljše. Ženski spol je hvaležnejši in zvestejši. Nu, ako se že tako bojite ženskega spola, pa prosim, vzemite jo za petindvajset.

— Ne, golobček... Niti kopejke ne dam. Prelivsem ne potrebujem psa, in drugič tudi nimam denarja.

— To bi mi bili morali takoj povedati. Milka, pojdi sem!

Sluga je prinesel kajgan (jed iz jajec). Prijatelja sta segla po njej ter molče izpraznila kozico.

— Dober dečko ste, Knaps, častit... je rekel poročnik, brisaje si ustnice. — Žal mi je, da jo tako pustim, toda vrag jo vzemi!... Veste kaj? Vzemite psico za stonj!

— A kam naj jo denem, golobček moj? — je rekel Knaps ter vzdahnil. — Kdo naj se pri meni bavi z njo?

— No, saj ni treba, ni potreba... zlodej vas vzemi! Če nočete, pa ni treba... Ako pa hočete? Odločite se!

Knaps je ustal, se razkoračil ter segel po čepici.

— Čas je, z Bogom!... — je rekel zevaje.

— Pa počakajte, spremi vas hočem. Dubov in Knaps sta se ogrnila ter šla na ulico. Prvih sto korakov sta stopala molče.

— Ali ne veste, komu bi mogel dati psico? — je začel poročnik. — Li nimate vi takih znancev? Psica je, videli ste, lepa, plemenita, toda... jaz je ne potrebujem.

— Ne vem, dragi... Kje pa imam jaz znanca?

Do Knapsovega stanovanja nista izpregovorila prijatelja niti besedice več. Šele ko je Knaps stisnil poročniku roko in odprl vrata, je Dubov zakašljal ter vprašal nekam neodločno:

— Ali ne veste, li jemljejo tukajšnji konjederci tudi pse?

— Menda jemljejo. Za gotovo ne morem trditi.

— Pošljem jo jutri z Vahramejevim tja... Vrag z njo! Naj jo denejo iz kože. Gnusno pse! Grdoba! Ne samo, da mi je začela onečejati sobo, včeraj mi je požrla v kuhinji še vse meso, mrcina!... Naj bi že bilo, če bi bila dobre pasmine, ali vrag vedi, to je zmes domačega psa in svinje. Lahko noč!

— Z Bogom! — je rekel Knaps.

Vrata so se zalaputnila, in poročnik je ostal sam.

g. Žičkar nakazal, naj gre moledovat za mandat v Ptujski, njemu tuj okraj. Ko bi se bilo z drugim kandidatom tako ravnalo izjavil bi bil takoj, da opusti kandidiranje. Ali mož sam ni čutil razžalitve, ali nje ni smel čutiti, o tem nočemo ugibati.

Ako bi se bil na shodu v Celju postavil vitez Berks pod kap, kakor se je postavil dekan Žičkar, bil bi vsakdo, ki razmere pozna in stavi stvar nad osebo, priznal, da je to bilo edino pametno in pravo.

Ako bi se bil za četrto kurijo postavil kandidatom dekan Žičkar, bi se bila njegova želja izpolnila, kmetom volilcem bi se bilo s to kandidaturo vsaj nekaj bolje ustreglo, nego se njim je ustreglo z uno viteza Berkse, katerega narodnost je tako temna, kakor njegova zasluga za slovenstvo.

Ako bi se bil v četrti kuriji za kandidata sprejel dekan Žičkar, nastopil bi bil v peti kuriji lahko kandidat Hribar, zabranil bi se bil prepri, dekanu Žičkarju pa blamaža, češ, da ni dober za celjske kmetске volilce, ampak k večjemu za one ptujskega okraja. To so posledice osebne politike na škodo stvarne.

Proč s kandidaturo viteza Berkse!

V Ljubljani, 8. novembra Cerkveni želodec.

Med vsemi strankami, ki se v parlamentu in v volilnem boju najbolj potežajo za to, da bi državni zbor dovolil vladi vse zakone in zahteve, vse davke in doklade, ki so jedino vladne služabnice, so klerikalne in krščansko-socialne stranke prve. Klerikalcem in krščanskim socialistom je namreč največ na tem, da jim vlada ne meša poslov, nego da v miru delajo za svojo malho in zbirajo dobiček. Klerikalci so med najbogatejšimi in najmočnejšimi posestniki, zato pa se trudijo najbolj, da ostane v državi vse lepo pri starem, ter da so narodi čim dalje neumne molzne krave. Koliko bogastva so si cerkve že nagrabile in kako jaderno jim bogastvo narašča, je razvidno iz teh le števk: 1. 1880 je premogla katoliška cerkev 274 milijonov, 1. 1890 že 333 milijonov. 1. 1895 pa 398 milijonov goldinarjev, ali 796 milijonov kron. Premoženje cerkve je torej od leta 1890—1895 naraslo za 65 milijonov, tako je možno danes računati vsaj 866 milijonov kron. Ali se je potem čuditi, da ima klerikalizem toliko moč? In ali ni potem naravno, da treba največje sloge, vztrajnosti in požrtvovalnosti proti tako silnemu nasprotniku? Cerkveni denar se namreč ne porablja le za čast božjo, nego večinoma samo za politični boj, za obrambo reakcionarstva in pospeševanje narodovega poneumljenja!

Korupcija v berlinski policiji.

Nemški naši nacionalci so iznova jako potrli. V središču ljubljene države, v cesarskem Berlinu so prišli na sled korupciji, ki osvetljuje z bengalično lučjo velikonemške razmere, ter radikalno ometa znano frazo, da je Nemčija dežela „der Gottesfurcht und frommen Sitte“. Šele nedavno se je razkril velik škandal, ki se je tikal nemške vlade, katera je beračila pri največjih tovarnah za denar, katerega je potem rabila za podkupovanje listov in politikov. Že takrat se je naglašalo, da mora biti korupcija na Nemškem v najlepšem cvetu, ako jo podpira in neguje celo vlada. Da se listi niso motili, dokazuje najnovejši slučaj, ki se je razkril med obravnavo proti milijonarju Sternbergu, ki je tožen radi zlorabe mladoletnih deklic. Ta milionar je bil v prijateljski zvezi s policijskim ravnateljem pl. Meerscheidt Hüllessenom ter ga je celo zalagal z velikimi svotami, ne da bi bil zanje zahteval pobotnico. Ko se je razkrilo škandalozno počenjanje Sternberga, je bilo seveda vse pošteno misleče občinstvo prepričano, da stori policija vse, da se Sternberg kaznuje, in da se kaznujejo njegovi sokrivci. Ali čudno, glavna priča je pobegnila s pomočjo Sternberga v Ameriko, in Sternberg je bil celo glede dveh glavnih krivd oproščen. Nova obravnava pa je do gnala, da je policijski ravnatelj v imenu Sternberga ponujal redarju, ki je bil tudi proti obtožencu, veliko svoto in celo — vilo! — ako izpremeni svoje pričevanje na korist Sternberga. Pred sodiščem so se primerili skrajno sramotni prizori, in policijski ravnatelj je bil končno odstavljen. Nemška korupcija je torej zašla celo v policijske kroge!

Vojna na Kitajskem.

Listi poročajo, da so Nemci tekom dobrega meseca ob reki Peiho postrelili 500 Kitajcev. Nemci postopajo nečuvno brutalno ter so resnično poslušni povelju svojega cesarja, ki jim je velel: „Ne dajajte nikakega pardona!“ Grozovitost Nemcev je toliko, da je moral celo neki angleški častnik javno protestirati. Nemci streljajo namreč tudi nedolžne ter smatrajo streljanje na ljudi za neko zabavo. V Pekinu je baje zopet stari red. Trgovina in obrt delujeta dalje. Zavezne čete bi rade preprečile, da bi se mogel kitajski dvor umakniti iz Singana še dalje proti severju. Zato so dospеле iste po ovinkih preko Paotinga. Angleški listi poročajo, da je razen princa Tuana pobegnil tudi general Tungfuhsiang. A tudi Yunglu, ki je bil med voditelji boksarjev, noče priti v Singanfu, ker se boji za svoj vrat. Mirovna pogajanja se nadaljujejo, a uspeha niso dosegla še nobenega, kajti sklepe poslanikov morajo pregledati in potrditi šele posamezne vlade, kar je jako dolgotrajno.

Vojna v Južni Afriki.

Angleški oddelki, ki so se hoteli že vkrčiti na transportne ladje, ki bi jih prepeljale zopet domov, so dobili povelje, da se naj ne vkrcajo, nego počakajo, ker se jim bode treba bržčas iznova vrniti na bojišče. To je nov dokaz, da vojne še dolgo ne bo konec, in da so se prav v zadnjem času obrnile razmere za Angleže prav slabo. Buri, ki so se že udali Angležem ter odložili svoje orožje, so iznova pobegnili s portugalskega ozemlja ter stopili zopet v bojne vrste onih svojih tovarišev, ki še niso obupali, nego hočejo nadaljevati boj do zadnjega diha. Res je, da se Buri ne nameravajo postaviti več Angležem z veliko vojsko nasproti, kajti za to jih je že mnogo premalo. Zemlja Transvaala in Oranja krije tisoče padlih burskih junakov, na otokih Ceylon in sv. Helena pa je baje tudi okoli 15.000 burskih ujetnikov. Vendar pa je še več tisoč Burov pod puško. Vodiijo jih Dewet, Botha, Steijn, Delarey i. dr., ki nočejo odnehati ter vsak dan napadajo Angleže, podirajo železnice in mostove ter zaplenjajo sovražniku cele vlake in skladišča živil in streljiva. Angleži so izgubili že veliko armado mož, a število ubitih in ranjencev se množi dan za dnem z grozno naglico. Angleži skušajo napraviti vojni konec z največjo brezobzirnostjo in z uprav divjaško neusmiljenostjo. Požigajo, rušijo in moré, kakor so divjali včasih Huni. Razen tega pa skušajo republiki docela iztrebiti Burov ter jih pošiljajo v velikem številu v pregnanstvo. Vzlic vsemu temu pa se je obrnilo Burom v zadnjem času na bolje, in prezident Krüger ima na svojem potovanju v Evropo zopet več nade, da se mu vendarle še posreči doseči, da se anektacija Transvaala in Oranja ne bo priznala, nego da dobe Buri končno več svobode, kakor jim jo hočejo dati danes Angleži.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 6. novembra. Že od nekdanj so vzeli socialni demokrati vedo in znanstvo vseh strok v zakup. Torej ni čudo, če v polemiki vedno predbacivajo svojemu nasprotniku konfuznost, neumnost in nevedo, poleg tega se pa vsem stvarnim napadom skušajo z jezuitsko logiko ogniti. Če jim predbacivaš, da v stranki posamezne osebe nosijo zvonec, da v stranki vlada največji terorizem, tedaj ti odgovore, da le v krščansko-socialnih uredništvih govore o „voditeljih“ socialne demokracije, da je organizacija tako urejena, da je vsako „vladanje“ v stranki nemogoče. Mi bi bili veseli, če bi v stranki bilo le vladanje, mesto najstrožjega absolutizma posameznih avtoritativnih oseb. Ali ni terorizem, če deželni volilni odbor predlaga tri kandidate, centralni odbor prečrta vse tri ter prisili kasneje — seveda s „predlogom“ — deželni volilni odbor, da pripozna kandidatom g. Kopača, za katerega v deželnem volilnem odboru nikdo glasoval ni. Ali ni terorizem, če strankarsko vodstvo požrtvovalnega dr. Berstla ubije s tem, ker je v Neunkirchenu postal vsled svojega specialnega stališča napram strankinim korifejam nevaren, da se pošlje bivšega državnozbornskega poslanca Schrammela v Neunkirchen s stalno plačo od strankinega vodstva, da deluje proti dr. Berstlerju ter prevzame uredništvo „Neunkirchener Zeitung“, koji list je preje uredoval dr. Berstl? Ali ni terorizem, če socialni demokrati v Požunu na Ogrskem, ker niso

zadovoljni s strankinim vodstvom, ustanove nov list, vsled katerega takoj strankino vodstvo dopsilje vsem socialno-demokratskim listom okrožnico, da naj se omenjenemu listu ne dopsiljajo strankarski časniki v zamenjavo. To našim socialnim demokratom, kojim sije dunajsko solnce, ni terorizem, ne absolutizem, če celo vladanje ne. — Naš dopis z dne 23. oktobra, v katerem trdimo, da so ljudje le produkt razmer, da jim ne prisojamo nobenih zaslug v razvoju človeške družbe, da ne maramo osebnega kulta, kojega nam socialno-demokratska stranka usiljuje na vseh vogalih, da napravi „kšeft“, na ta dopis je socialno-demokratski jezuit na široko trdil, da so Krist, Kopernik, Gutenberg, Morse, Edison, Resel in Marks produkti razmer, ali po zakonu logike so oni, posledice, postali zopet vzroki novim posledicam, in tako to gre naprej ad infinitum. Priznati moramo hote ali nehoté: socialno-demokratski žurnalisti so se morali učiti kazuistike v kacem jezuitskem kolegiju. Če so po socialno-demokratskih nazorih Marks, Engels, Lassale, Liebknecht itd. le produkti razmer, in če so po zakonu logike, posledice, postali zopet vzroki novim posledicam, čemu se vsiljujejo njih podobe za drag denar proletarcem, čemu se je pri Liebknechtovem pogrebu priredila velikanska parada, koje navadno socialno-demokratje pri njihovih nasprotnikih smešijo. „Arbeiter Ztg.“ ima za udeležnike taci parad zelo delikaten izraz — „mob“. — Socialno-demokratski jezuit ne ve ali pa noče vedeti, da je na Angleškem in v Ameriki splošno volilno pravo, da so na Angleškem in v Ameriki jako pičili socialno-demokratski glasovi, da v vsaki volilni borbi ostanejo socialni demokrati v velikanski manjšini, kljub temu so pa gospodarske zveze delavcev še najboljše na Angleškem in v Ameriki. V New Sud Walesu je postavno upeljan osemurni delavnik, je preskrbljen za starost za vsacega delavca, ki je 20 let v koloniji, dasi tam ni socialnih demokratov. Naobratno pa sedi precej lepo številce socialnih demokratov v nemškem državnem zboru, a kljub temu je gospodarski položaj delavcev skoraj tako žalosten kakor pri nas. Ali so tudi v omenjenih državah vrgli političarji mrežo čez glavo delavcem, kjer je njih gospodarski položaj boljši kakor pri nas, dasi ne volijo v zastope ne rudečih ne črnih krvosésov? Mislimo da ne. Mrežo čez glavo nam hočejo vreči vodje, da bi sebi pridobili dobro plačane sedeže v zbornici, nas pa pitali s papirnatimi predlogi in resolucijami ob suhem kruhu, vodi in močniku. Če bi hoteli vpriporiti takšno volilno borbo proti njim, kakršno je vpriporila „Arbeiter-Zeitung“ proti svojim političnim nasprotnikom na Dunaju, Mittermayerju, Gregoriju, Schneiderju itd., našli bi toliko masla na glavah socialno-demokratskih kandidatov, da ga najgorkejšé solnce v mesecu juliju ne stopi. Ali nam se takšen boj dozdeva prenizek, preostuden, taka sredstva preumazana, kakoršnih se poslužuje socialno-demokratska stranka — nje vodje proti svojim nasprotnikom. Mi hočemo dokazati brez osebnega boja, da je socialno-demokratska stranka gnijla v svojih temeljih vsled vodij, da je izgubila vsako pravico, da se še v prihodnje nazivlje delavsko ali proletarsko. Mi se osebnega boja ne bojimo, ali socialnim demokratom — njih vodjem povemo odprto, naj pazijo, da jim buržoazijski, špisarski in psevdo-anarhistični dopisi ne bodo obležali v želodcu.

Neodvisni delavci.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. novembra.

— **Osebné vesti.** Naučno ministrstvo je učitelju na tukajšnji obrtni šoli kiparju gosp. Alojziju Ganglu dovolilo dopust do 15. septembra 1901. v svrhu, da izdela model za Valvazorjev spomenik, ki se na državne stroške postavi v Ljubljani.

— **„Rodoljub“** izhajal bo začeti s tem tednom kot tednik in sicer bo izhajal vsako soboto. Naročnina se do konca leta nič ne zviša. „Narodna tiskarna“ si je s tem naložila veliko žrtev in sme torej pač pričakovati, da bodo tudi somišljeniki po deželi storili kar mogoče, da pridobé listu čim več naročnikov. Zajejdo opozarjamo, da je izšel „Volilni katekizem za slovenske kmetске volilce“ v posebnem natisu. Ta brošurica je kaj pripravno sredstvo za agitacijo, na kar posebno opozarjamo somišljenike. 100

komadov te brošurice velja s poštino vred samo pet kron. Naj bi jih rodoljubi skupno naročili, da jih razdele med volilce, a to se mora hitro zgoditi.

— **„Shod“** priredé župani sodnega okraja kranjskega na veliki letni sejem „sv. Martina“, dne 12. t. m. v Kranju v društvenih prostorih „Slovenskega bralnega društva“ ob 1. uri popoldne. K temu shodu se uljudno vabijo tudi župani cele Gorenjske, Posvetovali se bodo o bodočem državnem poslancu. — (Ker jim menda g. Pogačnik ne ugaja).

— **„Podpiranje“ domače umetnosti.** „Slovenec“ hujska neprestano proti slovenskemu umetniškemu društvu. Ne motimo se, ako trdimo, da izvira to njegovo sovraštvo odtod, ker se je društvo takoj pri svojem rojstvu postavilo na odločno nevtralnno, nestransko in le na izključno umetniško stališče. „Slovenec“ pa je hotel, da bodi sestavljen odbor iz samih znanih farških podprenikov, skoraj samih obrtnikov, in da ne smejo biti v društvu razen odločno klerikalnih kimovcev nobeni umetniki, ki so po svojem privatnem prepričanju morda liberalnega mišljenja! Ker pa so se zjediniili v društvu vsi oni, ki delajo za resnični prospek domače umetnosti vseh strok (torej tudi glasheniki, literatje in dramatični umetniki), grozi „Slovenec“ zopet in zopet, da slikarji ne dobe nobene „podpore“ več, ako odbor umetniškega društva ne izjavi, da se ne strinja z neko našo uredniško notico. „Slovenec“ se vede torej, kakor bi bil glasilo vseh slovenskih „mecenov“ domače umetnosti in širokosti se, kakor bi živeli naši umetniki jedino le od klerikalnih grošev. Nam se zdi tako grozenje in bahanje nizko in ostudno. Ako delajo nekateri domači umetniki za cerkve, ni zaslužka nikakor smatrati kot „podpora“, nego le kot plačilo za pošteno delo. In plačilo je bilo doslej sramotno majhno in jedva toliko, da se je umetnikom za silo poplačal njihov trud. Kako slabo plačujejo naši klerikalci, o tem bi mogli povedati slovenski umetniki žalostne slučaje! Ako se čutijo naši klerikalci res še Slovence, je njihova prokleta dolžnost, dajati delo našim umetnikom! Dolžnost vsakega Slovenca, torej tudi gospode okoli „Slovenca“, je, naročiti slikarska in kiparska dela samo pri domačih umetnikih, in žalostno je, ako grozé sedaj „Slovenčevci“, da bodo hodili posledj raje k židom in protestantom, rajši k Nemcem in Madjarom, kakor k onim domačinom, ki so z umetniško razstavo sijajno dokazali, da res nekaj znajo! Sicer pa prosimo „Slovenca“, naj nam našteje vsaj par slučajev, ko so dobili domači umetniki, ki so člani umetniškega društva, pri njem in pri klerikalcih res kakšno „podporo“! Potem bomo mogli govoriti vsaj jasnejše. Zadnji čas je namreč, da se spravi s sveta laž, da so klerikalci res kaj storili na korist domače umetnosti!

— **Izdajica svoje dežele** je kaplan g. Alojzij Kokalj v Sv. Jurju na Taboru. Kokalj agitira zoper g. Hribarja, ker je ta — Kranjec; g. Kokalj je tudi Kranjec, in sicer Gorenjec. Študiral je v Ljubljani ter prišel po osmi šoli na mariborsko bogoslovje. Zapustil je Ljubljano, no... ker... povedali bodemo, ko uresniči „Slov. Gospodar“ svoje grožnje. Potem bomo tudi nekdanjega poeta Kokalja pokazali v pravi luči.

— **Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko.** Odkar obstoji to društvo, je tisto klerikalno rogoviljenje pri konsumnih društvih in „kmetijskih zadrugah“ zadnji čas naenkrat utihnilo; če se pa pogleda pri teh klerikalnih šotorih za stene, se pa opazi tudi še marsikak izdatnejši uspeh na korist tega društva. Pa je tudi res, da je bila ustanovitev tega društva, že nujna potreba, in nič manj nujna organizacija napredno mislečih trgovcev. Da bode pa društvo razen stanovskih koristi varovalo v bližajočem se političnem rogoviljenju kranjskih klerikalcev tudi politične pravice svojih članov in se za te kar moč bojevalo, se ume samo po sebi, zategadelj naj se napredno misleče trgovstvo svojega društva trdno oklepa in skrbi da bo na številu kar moč raslo. Časi so resni; tista omahljivost, strahopetost in stanovska nezavest niso primerne za moža-trgovca ki

hoče nastopati kot tak pred javnostjo. Klerikalni terorizem, s katerim so klerikalni pandurji pritiskali na napredne trgovce, samovoljno uporabljali zakon zoper nedeljski počitek itd. — je že marsikje uničen, njegovemu finančnemu operiranju je za petami že polom, — državnozbornske volitve ga bodo pa do — nazega slekla. Možeje trgovci, v društvu je vaše varno zavetje! Kakor hitro se oglasi še nekaj več članov, bo odbor skrbel, da se tudi druge točke — v pravih prično izvrševati.

— **Stoletnica Prešernovega rojstva.** Odbor za napravo spomenika našemu velikemu pesniku Francetu Prešernu je sklenil v svoji poslednji seji, pozvati načelnike ljubljanskih narodnih društev na dogovor, kako bi se dostojno praznovala stoletnica pesnikovega rojstva dne 2. dec. letos, ker se odboru ni posrečilo za ta dan pripraviti odkritja spomenika, kar bi bilo seveda najpripravnejše slavlje. Da torej odbor zve mnenja načelnikov onih narodnih društev, ki bi utegnili sodelovati pri nameravanem praznovanju pesnikove stoletnice, sklical je podpredsednik imenovanega odbora g. prof. Rajko Perušek namesto obolelega predsednika g. župana Hribarja načelnike narodnih društev, da blagovolijo prisostvovati v petek dne 9. novembra ob šestih zvečer v veliki dvorani mestne hiše sestanku in razgovoru, kako naj se proslavi stoletnica.

— **Z Notranjskega se nam piše:** Po naših krajih hodi okoli znani kaplan „dr. Bezcljak“. Izogiblje se pa svojih kolegov (in sploh farovžev), češ, da ga oni preganjajo. Omenjeno bodi tudi, da po gostilnah je in pije, a ne plača nič. — Zelo umestno bi bilo, ako bi se višji predstojniki kaj za tega „reveža“ pobrigali, zlasti ker jim dela še na druge načine zelo veliko nečast, toda sedaj ni časa za take stvari, brigati se morajo bolj za volitve.

— **Iz Št. Petra pod Sv. goro na Štajerskem se nam piše:** Hvala Bogu, da smo se jih rešili. Misijonarji so nas cel teden mučili. Blaženi Št. Peter, zdaj si za en korak bližji nebes. To so vam bile pridige in spovedi! Vse se je sukalo le okoli — spolnega življenja. Neizkušena mladina je kar trumoma drla v cerkev, ko se je izvedelo kako „pikantno“ propovedujejo „gospodi“. Ali pa ni morda interesantno za mlado deklino, če ji — vzvišena mazi-ljena oseba pripoveduje, kaj je mož, kaj mož ima in kako se je treba tega, „kar ima“, ogibati. „Mož ima hudiča“, bil je refrain. Dotični misijonar je „gotovo čital“ tisto Boccacciojevo povest o nekem puščavniku, ki je hudiča pošiljal v pekel. In pri spovedi še le, kako radovedni so bili ti maziljenci! Vse so hoteli vedeti, celo če je kedo že s svojo sestro grešil; posebno pa jih je zanimalo izvedeti, na „kake viže“ se da grešiti. Ne vem, če se je njih radovednosti zadostilo, a to vem, da so ti „Božji namestniki“ vzbudili v nedolžni mladini grešno radovednost in ji v srca vcepili hudega duha. Zdaj hodijo dekleta potuhnjena okrog in — premišljujejo o prej jim neznanih grehih. Ali ni tako „misijoniranje“, brezvestno pohujšanje? Ali je hiša božja za to tu, da se v njej svinjarije uganjajo s spolnimi grehi? Ljubi Bog, še en Sodoma in Gomora, a ne na nas, ampak na takšne Tvoje „naslednike“, ki spoved zlorablajo za svoj — pohot!

— **Občinski zastop puljski in njega župan dr. Rizzi** sta dobila moralno pljusko. Vsled utoka hrvatske stranke je namreč c. kr. namestništvo naložilo, da mora občina puljska vnovič izložiti volilne liste. Torej niti toli hvaljene zveze dr. Rizzia ga niso mogle to pot rešiti te blamaže in mora ugrizniti v grenko jabolko, „Naša Sloga“ pravi, da jim je to moralni udarec o teh volitvah, a da jih bo še več.

— **Pevsko društvo „Slavec“** priredi v nedeljo dne 11. novembra t. l. „Martinov večer“ s sodelovanjem slavne meščanske godbe. Vspored: 1. Parma: „Mladi vojaki“, koračnica. 2. J. pl. Zajc: „Graničari“, Ouver-tura. 3. J. Pavčič: „Pred bojem“, zbor. 4. Staral: „Potpuri jugoslovanskih pesmi“. 5. J. Bartl: „Spomladni klic“, zbor s tenor-solo g. J. Lumbar. 6. Kral: „Lepa Valenčanka“. 7. Gerbič: „Tak si lepa“, zbor. 8. Monizkó: Mazur iz opere „Halka“. 9. Solo-nastop „Martinovih gosij“. 10. Ples. — Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina

60 vin. za osebo. Častiti podporniki prosti. Posebna vabila se ne razpošljejo. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— **Slovensko planinsko društvo** je imelo sinoči v „Nar. domu“ svoj prvi društveni večer v letošnji zimski sezoni. Udeležba je bila prav mnogobrojna, in so udeležniki z velikim zanimanjem sledili interesantnemu poročilu g. profesorja Orožna o njegovem izletu na severno slovensko jezikovno mejo.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** priredi, kakor že objavljeno, v nedeljo, dne 11. t. m., svoj „Martinov večer“ v prostori hotel „Štrukelj“ z raznovrstnim vzporedom brez vstopnine. Vabila se ne razpošiljajo. Društvo priredi svojim p. n. podpornim članom in prijateljem društva tudi letos plesno šolo. Poučevalo se bode mej drugim „Česka Beseda“, „Les Lanciers“ in drugi plesi. Pričetek pouka v nedeljo, 18. t. m., v spodnjih kavarnarskih prostorih „Narodnega doma“. Pismene prijave sprejema odbor društva do 16. t. m.

— **Nesreča.** Iz Rajhenburga se nam piše 7. t. m. Danes jutraj je povozil osebni vlak štev. 502 blizu naše postaje Antonijo Mirt, delavčovo ženo iz Rožnega, občina Blanca. Hoteč iti po vodo k bližnji čuvajnici, prekoračila je železnično progo samovoljno na prepovedanem kraju. Bila je gosta megla in nesrečnica najbrže ni niti videla, niti slišala bližajočega se vlaka, čegar parostroj jo je podrl ter vlekkel kacic 8 metrov daleč. Odtrgalo jej je desno roko in levo nogo. Bila je pri priči mrtva. Mrliča so prenesli v tukajšnjo mrtvašnico.

— **Letošnja vinska letina** je bila v nekaterih krajih prav dobra; pridelalo se je mnogo in dobrega vina. Po Vipavskem se govori, da take letine, kar se množine tiče, ni bilo od leta 1873., glede kvalitete pa od leta 1883. Posamezni mošči so imeli 17 do 26% sladkorja. Pa tudi po Dolenjskem so bili ponekod prav zadovoljni s trgatvijo, osobito v krajih, kjer imajo pravilno urejene in skrbno obdelovane nove nasade, in kjer so pridno škropili in žveplali. Tudi na Štajerskem je letos vinska letina prav ugodna, slabša pa je bila na Krasu in v Primorju. Trgovina z vinom bode torej brez dvojbe prav živahna, in se bode vsled tega menda tudi zmanjšal uvoz laškega vina.

— **Slovensko akademsko društvo „Slovenija na Dunaji“** priredi dne 10. novembra t. l. svoj II. redni občni zbor. Vspored: 1. predavanje tov. cand. iur. Antona Božiča o „sedanjem gospodarskem toku v Avstriji“. 2. čitanje zapisnika. 3. čitanje zapisnika br. društva „Triglava“. 4. poročilo odborovo. 5. slučajnosti. Do vspeveda prosta zabava. Lokal: „Budějovická pivnice“, IX Alserstrasse 59. Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Slovanski gostje dobro došli!

— **Posojilnica v Ribnici.** Meseca oktobra t. l. vložilo je 127 strank 44786 K 81 v., vzdignilo 113 strank 31078 K 75 v. posojila pa se je izplačalo 20 strankam 20130 K 62 v. Promet za mesec oktober iznaša 117329 K 61 v.

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Tekom meseca oktobra pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Ženka Dejakova, Wolfve ulice štev. 12, gostilničarski in krčmarski obrt; Albin Bayer, Slomškove ulice štev. 13, sodarski obrt; Anton Valenti, sv. Petre cesta, trgovino z vinom na debelo; Herman Kranz, Poljanska cesta štev. 15, izdelovanje mila in sveč; Ivan Pua, Kolodvorske ulice štev. 24, kavarnarski obrt; Franciška Brajer, sv. Martina cesta št. 16, trgovino s špecirirskim blagom; Ferdinand Fabing, sv. Petra cesta štev. 9, izdelovanje glasovirov in orgelj; Anton Klanšek, Rimska cesta štev. 14, čevljarski obrt; Terezija Starbek, Bohoričeve ulice štev. 16, prodajo živil. — Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: „Vipavska vinarska zadruga“, Turjaški trg štev. 8, krčmarski obrt; Avgust Winkler, oziroma njegova zapuščina, izdelovanje mila in sveč; Jurija Auerja dediči, Wolfve ulice štev. 12, gostilniški in krčmarski obrt; Barbara Uranič, Cesta na loko, branjarijo; Amalija Praunseisova, Opekarska cesta, zakup gostilničarskega in krčmarskega obrta.

— **Mestna kopel.** Od 28. oktobra do 4. novembra letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 417 kopelij, in sicer za moške 368 (pršnih 250, kadnih 118), za ženske 49 (pršnih 9, kadnih 40).

— **Izpred sodišča.** Fijakar Fr. Černe ml., ki je pred tedni na Dunajski cesti neusmiljeno pretepaval svojega konja in se tudi lotil užitninskega paznika Galeta, je bil včeraj pri c. kr. deželnem sodišču obsojen na jeden mesec ječe.

— **Trpinčenje živali.** Posestnik J. St. v Trnovem je včeraj popoldne v Špitalskih ulicah pretepaval svojega konja z bičem, ker ni mogel izpeljati. Policaj mu je ustavil trpinčenje živali.

— **Kolo je zgubil včeraj popoldne** Tomišeljski beneficijant, ki se je peljal domov. Voz se je prevrnil in beneficijant se je nekoliko poškodoval.

— **Dve Krakovčanki** sta se včeraj zvečer v Kladeznih ulicah prepirali in psovali tako na glas, da se je na ulici nabralo polno občinstva, ki je z veseljem gledalo bojeviti Krakovčanki in jima ploskalo.

— **Skupaj sta trčila včeraj v Križevniških ulicah** neka mlekarica s svojim vozičkom in neki prodajalec premoga s svojim vozom. Mlekarica je padla na tla, a se k sreči ni poškodovala.

— **Psa ukradel** je 13letni deček J. B. iz Šiške trgovcu Ernestu Hiengu na Dunajski cesti.

— **Kamen je zagnal v glavo šolski učenec A. Habič** šolskemu učencu Francetu Cerarju včeraj popoldne na Bleiweisovi cesti, ko sta šla iz nemške šole na Vrtači. Cerar ima na glavi dve rani.

— **Na kolodvoru** je bil danes opoldne prijet Ciril Plesničar, ki je delal v Goisseru na Zgornjem Avstrijskem, in je pri odhodu ukradel nekemu delavcu 110 kron. Ker so za njim brzojavili, je bil tukaj pri dohodu ustavljen in aretiran.

— **Izseljevanje v Ameriko** se je na jesen zopet pričelo. Dokler so bile v Ameriki volitve, je bilo število izseljencev majhno, sedaj pa gre že vedno več ljudi v Ameriko. Veliko škode bode imel „Severno-nemški Lloyd“ v Bremeu, ker se je tamkaj pojavila kuga, in se bodejo izseljenci sedaj tega mesta izogibali. Tudi s Kranjskega so popred izseljenci navadno šli čez Bremen, sedaj bodejo pa šli čez Havre in Antverpe s parobrodi francoske parobrodne družbe ali pa s parobrodi „Red-Star Line“.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 28. oktobra do 3. novembra kaže, da je bilo novorojencev 24 (= 35 64/100), mrtvorojenca 2, umrlih 22 (= 32 67/100), mej njimi jih je umrlo za jetiko 2, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 18. Mej njimi je bilo tujcev 6 (= 27 2/100), iz zavodov 9 (= 40 9/100). Za infekcijskimi boleznimi so obolele, in sicer za tifuzom 2, za vtrico 2, za trachomom 1 oseba.

— **Slovensko gledališče.** Režiser včerajšnje predstave, g. Deyl nam naznaja, da ni njegova krivica, ako ni igra zaradi eksaktnega igranja popolnoma uspela, ker ni mogoče, da bi on naučil uloge igralcem na pamet.

— **Usmiljen brat — anarhist.** Iz Krakova poročajo, da se je primerila 4. t. m. v bolnišnici usmiljenih bratov eksplozija. Povzročil jo je neki Damian Borysko, ki je absolviral duhovniško semenišče v Premislu ter potem stopil med usmiljene brate v samostanu Dobromil, potem v red usmiljenih bratov v Krakovem. Borysko se je nedavno sprl s svojim predstojnikom ter sklenil, da požene vso bolnišnico z bolniki in usmiljenimi brati vred v zrak. Kupil je smodnika ter ga v steklenici vrgel v zakurjeno peč. Nastala je med silnim pokom velika eksplozija, ki je napravila mnogo škode ter seveda hudo prestrašila bolnike. Borysko je nato slekel svojo samostansko obleko in šel v posvetni obleki na policijo.

— **Evropska kultura med Kitajci.** „Corriere della Sera“ poroča strašne posameznosti, kako so se vedle evropske čete v boju na Kitajskem. Zlasti v Tungčanu so se primerile nečuvne grozovitosti. Meščani so ostali večinoma doma ter so prostovoljno odprli mestna vrata. Ko so prišli evropski vojaki, so stali Kitajci pred svojimi hišami ter dajali vojakom jedila in pijače. Barbari bi bili te meščane pustili na miru, evropski vojaki pa so streljali nanje, da so ležali po ulicah celi kupi trupel. Ljudje so na to bežali, a Evropejci so jih preganjali kakor divjačino. Ko so mesto oropali ter odnesli iz hiš vse, kar se je odnesti dalo, so odšli. A prišlo je drugo vojaštvo, ter mesto požgalo do tal iz jeze,

ker ni ostalo nič, kar bi se dalo pojesti ali popiti. In na gorečih razvalinah so se pekla človeška trupla. Tolpe psov so žrle človeško meso, skozi mesto tekoča reka pa je bila polna mrtvecev. Tudi po veliki reki Peiho so plavala trupla. Vojaštvo je postrelilo vse, kar je bilo živo! Več sto lačnih kmetov, ki so prišli k evropskemu vojaštvu prosit kruha, je bilo postreljenih. Po koruznih poljih leže mrtveci vsak korak. V neki hiši je našel dopisnik imenovanega ital. lista na postelji mrtvo žensko. Videti je bilo, da se je izvršil na njej najgrši zločin. Na hišnem pragu pa je ležal njen ustreljen mož. Bržčas je hitel napadeni ženi na pomoč, a Evropejci so ga ustrelili.

— **Zakaj ni na mesecu ljudij?** Mlad francoski zdravnik je objavil tole črtico: V bolnišnico v Kolombu so prinesli ranjenega starca Bura. Zdravnik se je mnogo brigal za ranjenca ter se z njim rad razgovarjal. Nekega dne mu je rekel: „Ali veste, da stanujejo tudi na mesecu ljudje?“ — „Nemogoče“, je odgovoril Bur. „Ali verujete mi“, mu je trdil zdravnik; „kaj niste čitali, da imajo na pariški razstavi daljnogled, s katerim se vidi, kako se sprehajajo po mesecu ljudje?“ — „Nemogoče“, je dejal Bur iznova; „ako bi prebivali ljudje na mesecu, bi jih bili že davno pregnali Angleži“.

— **Beg z otoka Sv. Helene.** Iz Sevilje javljajo: Josipu Novellisu, španskemu častniku, ki se je vojskoval v vrstah Burov proti Angležem, in ki je bil pred Lady-smithom ujet, se je posrečilo pobegniti z otoka Sv. Helene, kamor dovažajo Angleži ujetnike. Kot izvrsten plavac se je nekega lepega dne vrgel v morje ter priplaval na oddaljeno pečino. Tam ga je našla ribarska ladija ter ga rešila. Na srečo je plula mimo neka španska ladija, ki ga je sprejela na krov in pripeljala v domovino. Dospelši v Seviljo, je odpotoval v Marseille, kjer počaka Krügerja ter mu pove, kako se godi njegovim rojakom na Sv. Heleni.

— **Rostandove gledališke tantijeme.** „Aiglon“ Edmunda Rostanda se je igral v letošnji sezoni v gledališču Sare Bernhard 234krat. Gledališka blagajna je prejela 2.477.123 frankov ali 2.378.038 kron. Rostand pa 237.800 kron. Še več mu je nesel „Cyrano de Bergerac“. Obe drami sta mu namreč zaslužili okoli pol milijona kron.

— **Čvetoro umorov.** V četrtek ponoči so bili v Deču, v Zemunskem okraju, umorjeni 22letni kmet Rakič, njegova žena, mati in 2letno dete. Rakiča so našli s sekiro ubitega v senjaku, babico z unukom na dvorišču, mlado mater pa v sobi. Morilci, ki še niso znani, so hišo oropali.

— **Pustolovec v ženski obleki.** Neki mladenič je potoval v najelegantnejši obleki po večjih mestih Italije ter vznemirjal množico. Ko so ga v Aleksandriji zaprli, so našli v njegovem kovčgu 1000 moških zaljubljenih pisem, več sto dragocenih prstanov, zapestnic in drugih zlatih nakitov. Dalje so našli okoli 40 pismenih ženitovanskih ponudb, med temi sta se ponujala tudi dva poslanca in štirje — častniki! Moških fotografij so našli nad 400! Slepac se piše Rivolta. Izdajal se je po časopisih za bogato siroto ki išče moža. Tožen je radi ponarejanja uradnih listin in sleparstva. Vsi njegovi častilci bodo morali priti k obravnavi kot priče. Seveda ne bodo videli svoje „ljubice“ več v krilih, nego v — hlačah.

— **Blazen zdravnik.** Prebivalci okraja Pere Lachaise v Parizu so videli večkrat pse in mačke z odrezanimi ušesi. Nikdo pa ni vedel, kdo je tak neusmiljenec. Nekega dne pa je prišla na policijo ženska, ki je pravila, da jo je hotel nekdo umoriti. Dotičnika so prijeli in pripeljali h komisarju. Tam pa je dotičnik pokazal nož in dejal komisarju: „Vi ste hudo bolni. Orezati vam moram ušesa, to je edino sredstvo, da ozdravite.“ In šel je nad komisarja. K sreči so bili poleg policijsti, ki so blazniku vzeli nož. Blaznik je na to povedal, da je zdravnik, in da zdravi bolne živali s tem, da jim poreže ušesa. Tudi nekemu oslu jih je odrezal. Blaznika so odvedli v blaznico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 8. novembra. Kapitulacija Körberjevega ministrstva v zadevi bosaških železnic je obudila občno ogorčenje zlasti v trgovskih in industrijskih krogih. Posebna srditost vlada na Češkem

ker je vsled peštanskega kompromisa češki trgovini in industriji pot v Bosno in v Solun popolnoma zaprt. „Narodni Listy“ in „Politik“ obsojajo sklenjeni kompromis kar najostreje in „Narodni Listy“ naznanjajo, da bo mladočeška stranka v parlamentu predlagala, naj se ministrski predsednik Körber in ministri Wittek, Böhm in Call odstavijo.

Dunaj 8. novembra. Češki poslanec dr. Kramář se je moral danes podvreči težki operaciji, katero je srečno prestal.

Praga 8. novembra. „Narodni Listy“ trde, da se skličejo dež. zbori na dan 27. novembra, in da bo njih zasedanje trajalo samo tri dni.

Lviv 8. novembra. Dosedanji zastopnik lvovske pete kurije, Kozakiewicz neče več kandidirati in sicer radi oportunističnega stališča vodstva njegove stranke. Kozakiewicz, ki je siromak, se hoče izseliti v Ameriko.

Rim 8. novembra. „Tribuna“ poroča, da je kitajski cesar Kwangsu na potu v Pekin.

Novi York 8. novembra. Vsled blaznih stav, kdo da zmaga pri volitvi prezidenta Združenih držav, se je šest oseb ustrelilo.

Književnost.

— „Život“ mesečna smotra za književnost in umetnost, ima v knjigi II. zvezek V. tole vsebino: Slike: Rob. Auer: Prijateljce. Vlaho Bukovac: Portrait. M. Cl. Grnčič: Ribari. Tekst: Mil. Šenoa: Tone Granparola i Luka Gamburat. — Sergij P.: Iz „Dubrovačkih soneta“. — Ivo Cippico: Otrgnuti život. — Pierre Louys: Iz „Les chansons de Bilitis“. Prevela Nina Vavra. — Matica Hrvatska god. 1899. Prof. Milivoj Šrepić: Prepored u Italiji, napisao Vladimir Lunaček. — Branimir Livadić: Iz najnovije hrvatske književnosti. Ylajali: Multatuli (Eduard Duwes Dekker). — Iz književnog i umjetničkog svijeta: Stari i mladi. Kazalište: Hrvatsko kazalište. — Književnost: Sudermann: Ivanjski krijes. Poesija i savremeni pisci u Poljskoj. Umjetnost: Izložba družba hrvatskih umjetnika. — Smotra. — Ta najmojdernejši in najelegantnejši hrvatski zbornik, ki prinaša tudi slovenske spise, je med našim čitajočim občinstvom vse premalo uvažen, zato ga iznova prav toplo priporočamo. „Život“ prinaša najkrasnejše, strogo umetniške ilustracije in najaktuvalnejšo ter najzanimivejšo vsebino. Izhaja v Zagrebu mesečno na štirih polah v velikem formatu ter stane na leto samo 16 kron.

— „Prosvjeta“. Ta lepo ilustrirani hrvatski polmesečnik za leposlovje in znanost ima v XXI. broju tole vsebino: Lovretić Gjena i Josip: Tri groba. Davila pl. Hinko: Težki dani. Historička pripoviest. Badalić Hugo: Nekom nadri- učenjaku. Orzeszkova Eliza: Početak pripoviest. Hirc Miroslav: Ni jednu rieč ni jedno slovo. Hirc Dragutin: Lišća pada. Prvi hrvatski katolički kongres u Zagrebu. Barle Janko: Kuga u Hrvatskoj od g. 1738.—1745. Dornis Jean: Pobratimi. Listak. Slike. Vinec F.: Jutarnji pozdrav. I. hrvatski katolički kongres. Rusi na kinezkom ratištu. Tientsin iz provala saveznici. Rator tvrdjave Taku. Sjeverna tvrdja razvaljena granatom s „Il-tisa“. Bengalska jahača pukovnija na devama. Devin most, preko kojega su prošli saveznici u Peking. Tientsin. Vrata prije bombardovanja. Tientsin. Vrata kinezskoga grada iza bombardovanja. Luka galvestonska iza vohora. Katolička katedrala iza orkana u Galvestonu. † Dr. E. Albert. Bacterium pestis. Umjetnički prilog. „Prosvjeta“ vsakomur, zlasti pa bralnim društvom in čitalnicam toplo priporočamo.

Poslano.*

Blagorodni gospej Mariji Pfeifer
v Krškem.

Milostljiva gospa!

Nisem mislil govoriti o na Vas se našajocih notici v št. 251. „Slov. Naroda“, ter sem le želel, da se zadeva hitro pozabi. A s svojim popravkom v št. 254. ste me izvabili na odgovor.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Pred vsem moram povdarjati, da dotične notice nisem pisal jaz, ter da nisem ž njo v najmanjši zvezi. O celi zadevi sem šele izvedel iz „Slov. Naroda“. Notica me je jako neprijetno dirnila, in mi je bilo jako neljubo in navšečno, to tembolj, ker sem mislil, da je cela stvar izmišljena in slab dovtip dotičnega dopisnika.

Sedaj pa pridete s svojim popravkom in priznate, da ste nekaj govorili. In to, kar priznate, da ste govorili, je popolnoma izmišljeno; kakšno mora torej tisto biti, o čemur molčite?!

Jaz sem namreč o Vašem soprogu vedno z vso tisto spoštlivostjo govoril, katera se mu mora dajati kot mnogoletnemu, in v gotovem oziru tudi zaslužnemu poslancu, ter nisem nikoli ničesar razžaljivega o njem niti mislil, še manj govoril.

Gotovo Vam je znano, da so že pri zadnji državnozborni volitvi mnogi zahtevali drugega kandidata; a jaz sem tedaj miril vse njegove nasprotnike. Tudi sedaj bi se mu ne bil postavil nobeden protikandidat, ako bi bil kandidiral na svojo roko.

Delate mi torej krivico, ako namigavate o načinu in oblikah, katerih se poslužujem pri agitaciji. Kakor Vam je znano, ne pridem niti iz Krškega. Vsa moja agitacija obstoji v tem, da priporočam Globočnika kmetom, kateri me pridejo vprašati za svet. Zadevo o umirovljenju Vašega soproga sem pa šele izvedel iz Vašega poslanega.

Z rokoljubom Vam vdani

dr. Tomaž Romih,
župan.

Krško, dne 7. novembra 1900.

Poslano.*

Počasi vozite!

Odposlanec združenih kavarniških gostov stopil je bil minolo soboto v dotiko z jednim karteliranim kavarnarjem in je po naročilu omenjenim kavarnarjem tem potom sporočil želje gostov, nudeč jim zajedno sledeče formulirani kompromis: 1.) Poleg podražene porcije naj se toči v bodoče i takozvana „Wiener Nuss“ ali „lupina črne kave“ za koncedirano ceno po 12 kr.; 2.) glede na dalekosežno koncesijo le-te primeroma zelo visoke cene vplačajo kartelirani kavarnarji primeren prispevek v fond za siroto markerja in 3.) oni odpravijo enkrat za vselej povsem nepotrebnih novoletnih koledar, dočim kavarniško oboje izrazi običajno novoletno voščilo samo z navadno vizitico proti nagradi ene krone.

Dotičnik vzel je kompromisno ponudbo odobruje na znanje ter je obljubil jo nemudoma sporočiti i svojim sodrugom.

Dotična pogajanja vršila so se potem od sobote do torka; facit pa je bil naposled ta, da bi bili kartelirani kavarnarji pač hlastno radi oprijeli se samo „lupine“, dočim so „jedro“ kompromisa skušali nekako odrivati, češ, da bodo v napominani dobrotelni namen že tudi prispevali kasneje enkrat — bržkone o „Sv. Nikoli“!

Kar se tiče prve točke, pripomniti ni, da se n. pr. na Dunaju v boljših lokalih poleg kave po 15.—17 kr. toči tudi takozvana „nuss“ po 10 do 12 kr. „Lupina“ ali „nuss“ je namreč za 1/2 manjša skodelica. Tej manjši porciji odgovarjala bi torej cena 9 kr.; a te nizke, edino primerne cene nikdo niti zahteval ni, nego koncedirala se je a priori iz lastnega nagiba neprimerno višja cena 12 kr., kajti namen pri vsem tem je bil pač edino-le ta, da se tem načinom manifestira odločni odpor in trdna volja združenih kavarniških gostov. To bil je torej prikladen modus vivendi, vsled katerega bi bili izvestno imeli kavarnarji, markerji in pa gostje — vsak svoj krajcar!

Kar pa zadeva ostali dve točki, ne bomo o njih nadalje izgubljali besedi, ker sta itak jasni ko beli dan.

Jasno pa je tudi, da se tu ne gre za tisti preklicani krajcar, ampak za princip.

Slehermi trgovec ali obrtnik je opravičen ceno blagu določati, kakor mu baš najbolje prija. Prav tako je pa nasprotno tudi konsument opravičen, preudarjati in raziskovati, je-li zlasti kako izvenredno povišanje cen tudi res utemeljeno, ali ne — in stvar njegova je potem, da podraženje brez ugovora akceptira, ali pa tudi ne.

Ko se je pred blizo 20 leti povišala carina kave, nikdo ni ugovarjal povišanju črne kave od 10 na 12 kr., kajti za to je bil vsaj na videz podan stvarni razlog, četudi v resnici menda niti 1/100 kr. tistega poviška ni prišlo na porcijo kave.

Danes pa za povišanje pravega stvarnega razloga pač ne dostaja, kajti kava sama na sebi je mnogo cenejša nego li kdaj poprej, plin je cenejši, neokolkovani časniki tudi niso dražji, edino „cikorija“ če je — mogoče da — dražja... In če je v resnici dražja, pa naj se jo da — kakor predlagano — samo dve tretjini!

Očividno se torej stvar nikakor ne suče okoli okroglega krajcarja, ampak gre se v prvi vrsti za tisto nerodno in žalečo ter naravnost izzivajočo obliko, s katero se je gostom v združenem inseratu skupno naznanilo podraženje — torej za obliko, kateri je že sami na sebi užgan pečat „kartela“! Še bolj karakterističen znak „kartela“ je pa nadalje tudi mesebojno določena visoka globa 200 kron, kateri globi bi zapadel oni, kdor bi od dogovorjenega podražjenja utegnil le za las odnehati, kakor je naposled poseben kriterij „kartela“ tudi tisto grdo grozeče vplivanje, s katerim se je osobito eden udeležencev naravnost moralno prisilil k pristopu!

Pod katere §§. spada vse to, vpraša naj se pri ubogih ljubljanskih premogarijih, ki so občinstvu na škodo podražili blago le toliko, kolikor ga je njim samim faktično podražila čifutska dobaviteljica — vpraša naj se pri teh revežih, ki s povišanjem cene svojim lastnim hlapcem niso odjedli niti vinarja!

S tem končamo ter le še izrecno povdarjaje pristavljamo: V kolikor bodo kartelirani kavarnarji ustrezali znanim željam združenih kavarniških gostov, v toliko bodo i poslednji upoštevali njih težnje — dotlej pa vstrajajo slej ko prej pri znani „kronski valuti“!

Ad hoc-komite
združenih kavarniških gostov.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (2181)

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospici Julci Kraje in Marica Bonač 16 kron, nabrali pri veselem omizju ob priliki otvoritve novih gostilniških prostorov g. J. Strgulca v Begunjah pri Cirknici. — Živel!

Za Prešernov spomenik: Neimenovan gospod pošilja 5 K, na kljubovanje nekega gospoda, ki se je izrazil pri veselici 4. nov. t. l. v Begunjah pri Cerknici: „Za Prešernov spomenik ni treba več nabirati, saj bode itak tako lep, da mu na Kranjskem ne bode para“. Živio Prešern! — M. Zarnik iz fonda za sprejem zunanjih gostov 3 K. — Skupaj 8 K. — Živela!

60.000 kron je glavni dobitnik invalidsko zahvalne loterije, ki se izplača z odtegnenimi 20% v gotovem denarju. Opozarjamo čast. svoje čitatelje, da bode žrebanje dne 10. novembra 1900.

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škofji
Loki se dobiva (321-78)

ustna voda

z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Frlan, katera ohrani zobe zmajaj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. novembra: Pavel Seunig, zasebnikov
sin, 19 let, Igriške ulice št. 8, splošno otrpnenje
vsled božjasti. — Ludmila Stibernik, delavčeva
hči, 2 mes., Velike čolnarske ulice št. 2, črevesni
katar.

V hiralnici:

Dne 4. novembra: Terezija Sternad, šivilja,
63 let, sušica.
Dne 5. novembra: Marija Grošelj, gostija,
63 let, kap.

V deželni bolnici:

Dne 2. novembra: Fran Grojzdek, gostač,
82 let, ostarelost.
Dne 3. novembra: Marijana Cesar, gostija,
75 let, ostarelost.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 306 5 m. Srednji račni tlak 756-0 mm.						
Nov.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
7	9. zvečer	736 6	10 3	sl. jzhod	jasno	0 4 mm
8	7. zjutraj	738 0	9 2	sl. svzhod	oblačno	
	2. popol.	739 0	11 2	sl. svzh.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 9 8°, nor-
male: 5 6°.

Dunajska borza

dne 7. novembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97 40
Skupni državni dolg v srebru	97 15
Avstrijska zlata renta	114 65
Avstrijska krona renta 4%	98 55
Ogrska zlata renta 4%	114 80
Ogrska krona renta 4%	90 35
Avstro-ogrsko bančne deonice	1695 —
Kreditne delnice	662 —
London vista	240 65
Varški drž. bankovci za 100 mark	117 65
30 mark	23 53
20 frankov	19 20
Italijanski bankovci	90 80
C. kr. cekini	11 38

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

745-31

Moderce
najnovije fačone,
najboljši izdelek
priporča 46

Alojzij Persché
Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Najnižje cene. 46

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta 13.
Tovarniška zaloga

šivalnih strojev
in velocipedov.

Kot učenka

v kako prodajalno, bodisi v Ljubljani ali
pa na deželi, želi vstopiti deklica iz dobre
hiše.

Ponudbe upravništvu „Slov. Naroda“
pod „učenka“. (2296)

Dovršen petošolec

išče primerne službe, bodisi tudi
v kaki odvetniški pisarni.

Naslov pove upravništvu „Slovenskega
Naroda“. (2303—1)

Stanovanje

celo I. nadstropje, s 5 sobami in pritkli-
nami, s kuhinjskim vrtom vred, odda se
na Tržaški cesti proti letni najemnini
300 gld.

Več pove M. Kunc, Gospodske ulice
št. 7. (2292—1)

Jurist

vešč slovenske in nemške stenografije,
išče službe.

Ponudbe pod „N. N. 15“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“. (2280—2)

Blagajničarka

vsprejme se

v valjičnem mlinu Vinko Majdič-a
v Kranji. (2293—1)

Kranjske klobase

iz samo prešičevega mesa, velike po 18 kr. —
šunke brez kosti po 90 kr. klg., suho
meso in slanino po 70 kr. klg., pe-
čenko iz svežega prešičevega mesa po 80 kr.
klg., nasoljena suha čeva, komad po
17 kr., pošilja po poštne povzetju (2232—3)

Janko Ev. Sirc v Kranji.

Dragi rojaki!

V izboljšanje Vašega počutja se Vam prav
toplo priporoča, zjutraj in zvečer zavzeti samo
eno čašico pristnega J. Klauer-Jevega

„Triglav-a“

iz planinskih zelišč pripravljenega.
Brez dvojbe je to najboljši domači pridelek,
ki nadkriljuje vse inozemske specialitete v ukusu
in učinku. (2023—33)

Odlikovan je z zlato svetinjo v Parizu.
Preskušali so ga: Prof. Dr. L. Rössler, ravnatelj
Dr. E. Meissl, prof. B. Knapitsch.

Nečuveno!!

236 komadov za le 3 M. 50.

1 dražestna pozlačena ura z lepo verižico
s 3letno garancijo, 1 čudovito lep nastavek za
smotke, 1 f. fini žepni nožiček, 1 f. fini usnjeni
novi portemoné, 1 jako eleganten prstan z imi-
tiranimi biseri, 1 garnitura double-zlatih manšetnih
in srajčnih gumbov, vse s patentnim zaklopom,
1 dobro dišeče toaletno milo, krasno toaletno
zrcalo z etuijem, 1 čudovito lep žepni tintnik, 1
elegančna beležna knjižica, 1 par (2 kom.) ženskih
uhano s smilili-briljanti, jako dobro ponarejeni,
20 komadov za dopisovalne potrebe, in še 210
komadov raznih predmetov, v hiši neobhodno po-
trbnih, za priklado brezplačno; vse skupaj z uro,
ki je sama tega denarja vredna, velja samo
3 M. 50. Dobiva se proti povzetju po

Dunajski Grand-Filiale

Aleks. Jungerwirth

Krakovo. Poštno predalo K. 40.

NB. Za neugajajoče se vrne denar (2298)

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Zaloga vsakovrstnih

klobukov in čepic

perila, kravat itd. 46

po najnižjih cenah.

Café-Restavrant Švicarija

si usoja priporočati s tem najtopleje:

vsak petek
jetrne, krvave in mesene
klobase za péči
doma izdelane.

Ob enem si usojam najuljudnejše opozoriti
na svoje

izbrane vrste vin

kakor posebno pristna **štajerska, istrijska**
in **dolenjska naravna vina**, kot
specialiteto posebno priporočam

nov, jako sladak

prosekar

in štajerski risling.

Mrzla in gorka jedila se dobé ob
vsakem dnevnem času in tudi zvečer
celo zimo.

Gledé kave in čokolade se bodem
posebno potrudil nuditi **najbolje**. (2302)

Na mnogobrojen obisk vabi najudaneje

Eric Novak

restavrant.

Potovalci

in

sprejemalec denarja

z nekoliko jamščine se vsprejmejo za
Kranjsko z gotovo plačo in provizijo.

Ponudbe pod „100“ upravnistvu „Slov.
Naroda“. (2282-2)

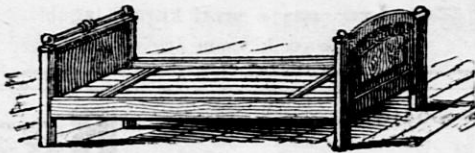
Spretne, solidne

potovalne uradnike

(akvizitirje)

za vse zavarovalne stroke **vsprejme** proti
visoki proviziji, sšasoma tudi s stalno
plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranj-
skem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se poš-
lijo pod: „akviziter 25“ upravnistvu „Slov.
Naroda“. (1531-29)

Mizarska zadruga

v Šent Vidu pri Ljubljani

se priporoča slavnemu občinstvu v naroči-
tev **raznovrstne temne in likane**

sobne oprave

iz suhega lesa, solidno izdelane po last-
nih in predloženih uzorcih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar

(1984-7)

načelnik.

Nihalne ure z glasbo

so poslednja novost v izde-
lovanji ur. Te francoske mi-
niaturne ure na nihalo so
69 cm dolge, omarica, na-
tančno po podobi, je iz ore-
hovega lesa, fino politirana,
z bogato pozlačenimi fanta-
zijskimi obročki in umeteljno
izrezanim nastavkom, in
igrajo **vsako uro** najlepše
koračnice in plese. Cena s
prevoznim zabojem in franko
dopušljatvijo **samo 9 gld.**
Ista ura brez glasbe, a z bit-
jem, vsake pol ure in cele
ure bijočim, z zabojem in
franko dopušljatvijo **samo**
gld. 6.80.

Te nihalne ure niso samo
zajamčeno na minuto idočé,
nego so tudi vsled svoje zares krasne izde-
lave jako lep in eleganten pohištven komad.
Razpošiljajo se le proti povzetju. Neugajajoče
se vzame nazaj in se denar vrne, torej ni no-
bene rizike. — **Velik ilustrovan cenik**
o urah, verižicah in prstanih i. t. d.
brezplačno in franko.

Josip Spiering, Dunaj,

1977 I. Bez., Postgasse Nr. 2. 7 a

Redka prilika!!

300 komadov za gld. 1-65

1 elegantna ura s triletnim jamstvom in
lepo verižico, 1 čudovito lep nastavek za smodke
z jantarem, 1 krasna kravatna igla s simili-
brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. biserom
za gospode ali dame, 1 krasna garnitura, obsto-
ječa iz manšetni, zavratniških in naprsnih gum-
bov, 1 krasen žepni tintnik, obstoječ iz 3 koma-
dov, 1 par finih nogovic, 1 jako elegantna pariška
broša za dame, najnovejše fačone, 1 krasno toa-
letno zrcalo z etuijem in finim česalom in še
nad 250 komadov, ki so v hiši koristni in
neobhodno potrebni.

Vsako sleparstvo je popolnoma izključeno,
ker se neugajajoče brez zadržka vzame nazaj.

Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako
fin žepni nož z dvema rezili kot darilo. (2297)

Razpošilja po c. kr. poštne povzetju ali
ako se pošlje denar naprej založna trgovina:

Ernst Buchbinder, Krakovo.

Poštno predalo šte. L/M.

Krasne novosti

nagrobni

vencev

in
trakov za vence

priporoča (2070-5)

Karol Recknagel

Mestni trg št. 24.

Čas. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee,
Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Du-
naj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m jutraj osonni
vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost,
čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-
deljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-
poldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec,
Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vare, Hebr, Franzove vare, Karlove vare,
Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v
Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri
54 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 5. uri 15 m jutraj osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Bu-
dejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m
dopoludne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Kar-
lovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri
38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna,
Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
— Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in
aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 21 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m
popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljub-
ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m jutraj,
ob 11. uri 8 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Specialiteta:

Pristno štajersko

surovo maslo *

*** * * * * za čaj**

ima vedno sveže

Karol Planinšek

Dunajska cesta. (2295-1)

Ker se nočem v prihodnje s poljedelstvom baviti v toliki meri kakor do sedaj

prodam

lepo veleposestvo

blizu Ljubljane, tik železnice

obsežajoče: **140 oralov arondiranih, obdelanih in dobro zagno-
jenih njiv in travnikov in zaraščenih gozdov,**

krasno gospodsko hišo

z velikim sadnim vrtom,

velike, za 50 glav živine zadostujoče hleve, nove svinjake
in vsa druga gospodarska poslopja,

konje, 36 glav lepe goveje živine, 20 prešičev najboljše
**pasme, pohištvo, vozove in drugo gospodarsko in poljedel-
sko orodje, vse v najboljšem stanu.**

Posestvo je zelo pripravno za veliko mlekarijo ali katerokoli industrijalno podjetje.
Plačilni pogoji so zelo ugodni. Plačati je nekaj na račun, za drugo se čaka.

Posredovalci so izključeni. Oziral se bodem samo na resne ponudbe.

Natančnejši pogoji izvedó se pri meni.

Z odličnim spoštovanjem

Fran Štrukelj

(2288-1)

posestnik v Ljubljani, Kolodvorske ulice.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjava, da sva **prevzela**

gostilno

vinotržca gosp. Alojzija Zajca v Šiški št. 152

ter bodeva točila le dobro znano **pristno vino** zgoraj imenovanega, kakor bodeva tudi
častitim gostom vedno lahko postregla z izvrstnimi **gorkimi in mrzlimi jedili**.
V nadi prav obilega poseta, zagotavljava najsolidnejšo in vedno točno postrežbo,
ter se najtopleje priporočava.

(2301-1)

A. & M. Rus.

Priporočilo.

V gostilni „pri Gorišku“

Florijanske ulice šte. 33

točijo se razna pristna

laška vina

in sicer bela in črna po 24 kr., Marsaletta po 36 kr., Partinleo po 40 kr.
in Marsala po 80 kr. liter.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

Josip Tauzelj

gostilničar in hišni posestnik.

(2294-1)

Razpis.

V dosego načrtov in proračunov za novo hiralnico
v Idriji razpiše se javen natečaj.

Darila nastavila so se na 200 K, 150 K in 100 K. Načrti naj se pošiljajo **do**
20. decembra t. l. na mestno županstvo v Idriji, od katerega se na zahtevanje
dobe tudi potrebna pojasnila in pripomočki.

Pravico do tekmovanja imajo samo avstrijski državljani.

Za presojo konkurenčnih izdelkov so veljavna določila avstrijskih inženjerjev in
arhitektov.

Mestno županstvo v Idriji

(2299)

dne 5. novembra 1900.

Velika vojaško-invalidska
loterija v zlatu in srebru.

Pojutrišnjem žrebanje!

Glavni dobitnik **60.000 kron.**

v gotovem denarju 20% manj.

(2051-17)

Invalidske srečke à 1 krono

priporoča: **J. C. MAYER v Ljubljani.**

Priporočam slavnemu občinstvu svojo veliko in bogato
zalogo različne **zlatnine in srebrnine**, posebno priporočam
prave fine švicarske žepne ure, srebrne, zlate in nikel-
naste po jako nizkih cenah.

Za vsako uro jamčim jedno leto.

Poleg tega priporočam fine zanesljive šivalne stroje iz naj-
boljših in izkušenih tovarn s 5letnim jamstvom.

FRANC ČUDEN, urar v Ljubljani na Glavnem trgu šte. 25, nasproti rotovža.

Gramofon. Najboljši in najglasnejši iznajden

glasbeni aparat, kateri svira po-

polnoma čisto in razločno osobito glasovir, petje in godbo.
Izvrstna zabava za vsacega, priporočljivi so avtomatični posebno
za gostilničarje in kavarnarje. (123-86)

Cena 65 gld.; avtomatičnega 120 gld.

* Interesenti se lahko prepričajo in ogledajo avtomat v moji prodajalnici. *

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877—47)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.

Gostilna „pri Cenkarju“.

Pristni prosekar in bržanka

liter po 52 kr. — Istrijsko novo po 40 kr. — Dobra stara
vina po 36, 40, 48, 56 kr. liter.

Čez ulico liter 4 kr. ceneje.

Vsako soboto in nedeljo klobase
jetrne, krvave, rižove, mesene frišne in preka-
jene iz najboljšega prešičevega mesa domačega izdelka!

Priporoča se s spoštovanjem

Franc Slatnar
gostilničar.

LODEN za obleke, plašče, haveloke, sportne obleke, gasilce, livreje vse čista robna volna

SUKNENEGA BLAGA (1888—16)
za moške obleke

Najmodernejše in najboljše kvalitete

Največja zaloga raznega blaga za **ZIMSKE SUKNJE**

Črno in modro tkano blago (Kammgarne), ševiot od K 3.— naprej.

Vzorci stroškov prosti.

Oddelek za sukno firme **KASTNER & ÖHLER, GRADEC.**

Slovene! pozor!

Zahtevajte posebej negovane, rokavce, jopiče in vse vrste plotenih iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domačo blago je trpežno, ceno in se toča v vsaki drugi izdelkom bodište ka-terotoli konkurence.

Slovenski trgovci.

Št. 36310.

Razglas.

(2291—2)

Z ozirom na §. 25. zakona z dne 2. aprila 1873 (drž. zak. št. 41) in na pristavek k temu §. (zakon z dne 14. junija 1896 št. 169 drž. zak.) se javno naznanja, da so

imeniki volilcev ljubljanskega mesta

za razpisane občne nove volitve za poslansko zbornico državnega zbora in sicer: 1.) imenik volilcev za volitev iz občnega volilskega razreda in 2.) imenik volilcev za volitev poslance deželnega stolnega mesta Ljubljane že sestavljeni in bodo razgrnjeni od 7. do 14. t. m. v mestni dvorani na vpogled.

Ugovore zoper te imenike vložiti je tukaj do zadnjega prej določenega dneva in je vsakemu ugovoru priložiti dokazila za trditve ugovorov, ako bi iste ne bile občno znane.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 6. novembra 1900.

Veliko izber ruskih Peterburških galoš

(nova pošiljatev), kakor tudi (2287—1)

vse vrste zimskih rokavic

priporoča po najnižjih cenah

Ljubljana Židovske ulice št. 1. **A. KASCH** Ljubljana Židovske ulice št. 1.

Prodaja se:

1.) pristava na Boričevem pri Novem mestu, obstoječa iz hiše, hlevov, pōda, kozolca, dveh letos s Tomaževim žlindro pognojjenih travnikov, lepega, z najzlahtnejšim sadjem zasajenega vrta in njiv, v skupnem obsegu 22 oralov, eventualno tudi parcelirano; od 56 oralov gozda prepustilo bi se kupcu le 2—4 orale;

2.) 541 nad 100 let starih hrastov in 1624 doraslih smrek iz Boričevskih gozdov;

3.) dvoje stavbišč z velikim sadnim vrtom v Novem mestu, v najbližji okolici novega justičnega poslopja, okrajnega glavarstva in poštne urada, ter

4.) dvoje večjih njiv na takozvanem mestnem polju, od katerih bi bila ena tudi za stavbišče kake vile posebno pripravna, ker leži na holmu s krasnim razgledom proti jugu in proti Gorenjski, nad vilo g. nadinženerja Valka, in kjer bo zgrajen tudi rezervoar za novomeški vodovod.

Važno za špekulante! Občeznana je, da primanjkuje v Novem mestu primer-
nih stavbišč, in sta v zadnjih dveh letih prodala dva neposredna soseda dvoje manjših stavbišč za 4000, oziroma 5000 goldinarjev.

Dovoli se tudi plačilo na obroke.

Natančneje izve se pri lastniku: **Viktor Rohrmann-u v Ljubljani.**

(2285—2)

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XXI. c. kr. državna loterija
za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija

edina v Avstriji zakonito dovoljena

ima **18.122 dobitkov v gotovem denarju** v skup-
nem znesku 418.640 kron.

Glavni dobiček znaša:

200.000 kron v gotovini.

Za izplačanje jamči c. kr. loterijski dohodni urad.

Žrebanje bode nepreklicno 13. decembra 1900.

Srečka velja 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaji, I., Riemergasse 7, v loto-
koleturah, tobačnih trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železničnih uradih, v menjal-
nicah itd.; načrti igranja za kupovalce srečk brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodnih uradov.

Oddelek državnih loterij.

(2252—2)

Otvoritev nove restavracije.

Zahvaljujoč se svojim dosedanjim čestitim gostom, ki so mi s svojim obiskom
izkazovali zaupanje kot dolgoletnemu gostilničarju v Kopitarjevih ulicah, in ostalemu
slavnemu občinstvu, naznanjam aljudno, da sem

(2271—2)

v nedeljo, dne 4. novembra

otvoril svojo novo, izbornu urejeno restavracijo na
svojem lastnem posestvu v bivši

Sevnikovi graščini (Rosenbüchel)
pod Rožnikom.

Zagotavljam, da mi bode, kakor doslej prva skrb postreči p. n. gostom z naj-
izbornejšim nepokvarjenim dolenskim, stajerskim, črnim istrijskim in goriškim
vinom. Točil bom sveže, najfinije Koslerjevo, plzensko pivo, vzorno bom postregel
z izborno črno in belo kavo, čajem, čokolado itd. ter s pristno domačo žgano pijačo.
Vsestranskim zahtevam bode služila tudi moja izborna urejena kuhinja, ki bode
postrezala z najkakovnejšimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Zagotavljam točno in hitro postrežbo, prosim mnogobrojnega obiska ter
bilježim z odličnim spoštovanjem

Franz Čonček
restavrater.

**Pri nakupovanju jesenskega
in zimskega blaga za obleke**

Vzorci po pošti brezplačno.

(2140—2)

se priporočata

Češnik & Milavec

Špitalske ulice. — Ljubljana. — Lingarjeve ulice.